

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องการรับรู้การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ของประชาชนในอำเภอแม่แตง และอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาไว้ 3 ข้อ

1) เพื่อศึกษาการรับรู้การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ระหว่างประชาชนในอำเภอแม่แตง กับประชาชนในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

2) เพื่อศึกษาช่องทางการรับรู้การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ระหว่างประชาชนในอำเภอแม่แตง และประชาชนในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

3) เพื่อศึกษาความแตกต่างในการรับรู้การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ระหว่างประชาชนในอำเภอแม่แตง และประชาชนในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาค้นคว้านี้ได้เก็บข้อมูลจากประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยการสุ่มตัวอย่างเฉพาะใน 2 อำเภอ คืออำเภอแม่แตง จำนวน 216 คน และอำเภอสันกำแพง จำนวน 212 คน รวมทั้งหมดจำนวน 428 คน

ผลการศึกษาสามารถสรุป อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

อำเภอแม่แตง เป็นอำเภอซึ่งห่างจากจังหวัดเชียงใหม่ ประมาณ 60 กิโลเมตร ชุมชนส่วนใหญ่เป็นชุมชนชนบท ซึ่งปะปนจากประชาชนหลายเชื้อเผ่าพันธุ์ มีทั้งชุมชนพื้นราบ ชุมชนบนพื้นที่สูง และมีสภาพภูมิประเทศ เป็นพื้นราบส่วนน้อย ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่า สูงลาดเอียง อาชีพหลักของประชาชน ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่ยึดถือแบบดั้งเดิม สำหรับอำเภอสันกำแพง เป็นอำเภอซึ่งห่างจากจังหวัดเชียงใหม่ ประมาณ 20 กิโลเมตร ชุมชนส่วนใหญ่เป็นชุมชนเมือง ประชาชนเป็นพื้นราบ มีสภาพภูมิประเทศ เป็นพื้นราบ อาชีพหลักของประชาชน ประกอบอาชีพรับจ้าง ประกอบธุรกิจส่วนตัว มีการแข่งขันที่

ค่อนข้างสูง ซึ่งส่วนมากเข้ามาทำงานในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ และอำเภอใกล้เคียง การเดินทางสัญจรไปมาสะดวก มีความเจริญของชุมชนค่อนข้างสูง ประกอบกับ เป็นพื้นที่บ้านเกิดของ พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี ที่ถูกคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) ยึดอำนาจ จากเหตุการณ์ 19 กันยายน 2549 จึงเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งว่า ประชาชนในอำเภอแม่แตง กับประชาชนในอำเภอสันกำแพง มีการรับรู้ข่าวสาร มีช่องทางการรับรู้ และเมื่อเปรียบเทียบมีความแตกต่างกันอย่างไร ในการติดตามและรับทราบเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หลังเหตุการณ์ รัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ทั้งในเรื่องของลำดับเหตุการณ์ เจตนารมณ์ของการรัฐประหาร และการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

5.1.2 ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549

จากการศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ของประชาชนในอำเภอแม่แตง และอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ศึกษาประเด็นในการติดตามและการรับทราบเหตุการณ์ฯ อยู่ 6 ช่องทาง คือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ทางสื่อโทรทัศน์ ทางสื่อวิทยุ ทางหนังสือพิมพ์ ทางนิตยสารการเมืองรายสัปดาห์ จากเพื่อนร่วมงานหรือหัวหน้างาน และจากหน่วยงานรัฐและข้าราชการระดับต่าง ๆ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า

(1) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ทางสื่อโทรทัศน์

การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 จากสื่อโทรทัศน์ ผลปรากฏว่า ประชาชนในอำเภอแม่แตง ได้ติดตามหรือรับรู้ข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ อันดับแรก คือ รายการข่าวประจำวัน รองลงมา คือ รายการสรุปข่าวสารประจำสัปดาห์ และรายการสนทนาเกี่ยวกับการเมือง ตามลำดับ ส่วนรายการถ่ายทอดการประชุมสภา เป็นรายการที่ประชาชนอำเภอแม่แตงติดตามหรือรับรู้ข่าวสารน้อยที่สุด และสำหรับประชาชนในอำเภอสันกำแพง ได้ติดตามหรือรับรู้ข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ อันดับแรก คือ รายการข่าวประจำวัน รองลงมา คือ รายการสรุปข่าวประจำสัปดาห์ และรายการถ่ายทอดสดเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมือง รายการสนทนาเกี่ยวกับการเมือง ตามลำดับ ส่วนรายการถ่ายทอดการประชุมสภา เป็นรายการที่ประชาชนในอำเภอสันกำแพงติดตามหรือรับรู้ข่าวสารน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาในประเด็น พบว่า ประชาชนอำเภอแม่แตง และอำเภอสันกำแพง มีการติดตามข่าวสารรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 เกี่ยวกับสื่อโทรทัศน์จากรายการข่าวประจำวัน เป็นประจำ แต่บางครั้งถึงจะมีการติดตาม รายการอภิปรายทางการเมือง รายการถ่ายทอดการประชุมสภา รายการสัมภาษณ์นักการเมือง ตามลำดับ แต่เมื่อดูภาพรวมแล้ว ประชาชนทั้ง 2 อำเภอ ติดตามหรือรับทราบข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์ ในระดับมาก

(2) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ทางสื่อวิทยุ

การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 จากสื่อวิทยุ ผลปรากฏว่า ประชาชนอำเภอแม่แตง ได้รับฟังในการติดตามหรือรับรู้ข่าวสารจากสื่อวิทยุ อันดับแรก คือ รายการข่าวประจำวัน รองลงมา คือ รายการอภิปรายทางการเมือง และรายการถ่ายทอดการประชุมสภา ตามลำดับ ส่วนรายการถ่ายทอดการประชุมสภา เป็นรายการที่ประชาชนอำเภอแม่แตงได้รับฟังในการติดตามหรือรับรู้ข่าวสารน้อยที่สุด และสำหรับประชาชนอำเภอสันกำแพง ได้ติดตามหรือรับรู้ข่าวสารจากสื่อวิทยุ อันดับแรก คือ รายการข่าวประจำวัน รองลงมา คือ รายการถ่ายทอดเสียงเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญ และรายการถ่ายทอดการประชุมสภา ตามลำดับ ส่วนรายการสัมภาษณ์นักการเมือง เป็นรายการที่ประชาชนอำเภอสันกำแพงได้รับฟังในการติดตามหรือรับรู้ข่าวสารน้อยที่สุด

เมื่อพิจารณาในประเด็น พบว่า ประชาชนอำเภอแม่แตง และอำเภอสันกำแพง มีการติดตามข่าวสารรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ทางสื่อวิทยุ เป็นบางครั้งเท่านั้น แต่เมื่อดูภาพรวมแล้ว ประชาชนทั้ง 2 อำเภอ ติดตามหรือรับทราบข่าวสารจากสื่อวิทยุ ในระดับปานกลาง

(3) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ทางหนังสือพิมพ์

การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 จากหนังสือพิมพ์ ผลปรากฏว่า ประชาชนอำเภอแม่แตง ได้ติดตามหรือรับรู้ข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์ อันดับแรก คือ คอลัมน์ข่าวเกี่ยวกับการเมือง รองลงมา คือ บทความวิจารณ์หรือวิเคราะห์การเมือง และการ์ตูนการเมือง ตามลำดับ และสำหรับประชาชนอำเภอสันกำแพง ผลปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างกับอำเภอแม่แตง ในด้านติดตามหรือรับรู้ข่าวสารจากสื่อหนังสือพิมพ์ แต่อย่างไรก็ตาม

เมื่อพิจารณาในประเด็น พบว่า ประชาชนอำเภอแม่แตง และอำเภอสันกำแพง มีการติดตามข่าวสารรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ทางหนังสือพิมพ์เป็นบางครั้งเท่านั้น แต่เมื่อดูภาพรวมแล้ว ประชาชนทั้ง 2 อำเภอ ติดตามหรือรับทราบข่าวสารจากทางหนังสือพิมพ์ ในระดับปานกลาง

(4) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549

ทางนิตยสารการเมืองรายสัปดาห์

การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 จากนิตยสารการเมืองรายสัปดาห์ ผลปรากฏว่า ประชาชนอำเภอแม่แตง ได้ติดตามหรือรับรู้ข่าวสารจากนิตยสารการเมืองรายสัปดาห์ อันดับแรก คือ คอลัมน์ข่าวเกี่ยวกับการเมือง รองลงมา คือ บทความวิจารณ์หรือวิเคราะห์การเมือง และการ์ตูนการเมือง ตามลำดับ และสำหรับประชาชนอำเภอสันกำแพง ผลปรากฏว่า อันดับแรก คือ บทความวิจารณ์หรือวิเคราะห์การเมือง รองลงมา คือ การ์ตูนการเมือง และคอลัมน์ข่าวเกี่ยวกับการเมือง ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในประเด็น พบว่า ประชาชนอำเภอแม่แตง และอำเภอสันกำแพง มีการติดตามข่าวสารรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ทางนิตยสารการเมืองรายสัปดาห์บางครั้ง เท่านั้น แต่เมื่อดูภาพรวมแล้ว ประชาชนทั้ง 2 อำเภอ ติดตามหรือรับทราบข่าวสารจากนิตยสารการเมืองรายสัปดาห์ในระดับปานกลาง

(5) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549

ทางเพื่อนร่วมงานหรือหัวหน้างาน

การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 จากเพื่อนร่วมงานหรือหัวหน้างาน ผลปรากฏว่า ประชาชนอำเภอแม่แตง ได้ติดตามหรือรับรู้ข่าวสารจากเพื่อนร่วมงานหรือหัวหน้างาน อันดับแรก คือ สนทนาเกี่ยวกับปัญหาสังคมต่าง ๆ อันดับรองลงมา คือ การสนทนาเกี่ยวกับทำงานรัฐบาล สนทนาวิพากษ์วิจารณ์พรรคการเมืองหรือนักการเมือง และการแจ้งข่าวสารทางการเมืองจากหัวหน้างานหรือบริษัท ตามลำดับ และประชาชนอำเภอสันกำแพง ได้ติดตามหรือรับรู้ข่าวสารจากเพื่อนร่วมงานหรือหัวหน้างาน อันดับแรก คือ สนทนาเกี่ยวกับปัญหาสังคมต่าง ๆ รองลงมา คือ การสนทนาเกี่ยวกับการทำงานรัฐบาล สนทนาวิพากษ์วิจารณ์พรรคการเมืองหรือนักการเมือง และการแจ้งข่าวสารทางการเมืองจากหัวหน้างานหรือบริษัท ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในประเด็น พบว่า ประชาชนอำเภอแม่แตง และอำเภอสันกำแพง มีการติดตามข่าวสารรัฐประหาร เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 จากเพื่อนร่วมงานหรือหัวหน้างาน เป็นบางครั้งเท่านั้น แต่เมื่อดูภาพรวมแล้ว ประชาชนทั้ง 2 อำเภอ ติดตามหรือรับทราบข่าวสารจากทางเพื่อนร่วมงานหรือหัวหน้างาน ในระดับปานกลาง

(6) การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549

จากหน่วยงานรัฐและข้าราชการระดับต่าง ๆ

การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองเกี่ยวกับการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 จากหน่วยงานรัฐและข้าราชการระดับต่าง ๆ ผลปรากฏว่า ประชาชนอำเภอแม่แตง ได้ติดตามหรือรับรู้ข่าวสารจากหน่วยงานรัฐและข้าราชการระดับต่าง ๆ อันดับแรก คือ ทางหน่วยงานรัฐได้แจ้งข่าวทางการเมืองโดยผ่านกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สำหรับอันดับรองลงมา คือ ทางหน่วยงานรัฐได้มีประกาศหรือส่งเอกสารนโยบายและสถานการณ์ และการวิพากษ์วิจารณ์ข่าวทางการเมืองผ่านการประชุมในชุมชน และ ทางหน่วยงานรัฐได้แจ้งข่าวทางการเมืองแก่ประชาชนโดยตรงตามลำดับ และประชาชนอำเภอสันกำแพง ได้ติดตามหรือรับรู้ข่าวสารจากหน่วยงานรัฐและข้าราชการระดับต่าง ๆ อันดับแรก คือ ทางหน่วยงานรัฐได้แจ้งข่าวทางการเมืองให้โดยผ่านกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สำหรับอันดับรองลงมา คือ ทางหน่วยงานรัฐได้มีประกาศหรือส่งเอกสารนโยบายและสถานการณ์ และการวิพากษ์วิจารณ์ข่าวทางการเมืองผ่านการประชุมในชุมชน และ ทางหน่วยงานรัฐได้แจ้งข่าวทางการเมืองแก่ประชาชนโดยตรง ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในประเด็น พบว่า ประชาชนอำเภอแม่แตง และอำเภอสันกำแพง มีการติดตามข่าวสารรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 จากหน่วยงานรัฐและข้าราชการระดับต่าง ๆ ได้บ่อยครั้ง จากการที่หน่วยงานรัฐจะแจ้งข่าวสารผ่านกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้แจ้งข่าวสารให้กับประชาชนโดยตรง แต่หน่วยงานของรัฐได้มีประกาศหรือส่งเอกสาร นโยบายและสถานการณ์ และ มีการวิพากษ์วิจารณ์ข่าวทางการเมืองผ่านการประชุมในชุมชน แต่หน่วยงานของรัฐจะแจ้งข่าวทางการเมืองแก่ประชาชนโดยตรง เป็นบางครั้งเท่านั้น แต่เมื่อดูภาพรวมแล้ว ประชาชนทั้ง 2 อำเภอ ติดตามหรือรับทราบข่าวสารจากหน่วยงานรัฐ และข้าราชการระดับต่าง ๆ ในระดับปานกลาง

5.1.3 ความรู้ความเข้าใจต่อเหตุการณ์รัฐประหาร 19 กันยายน 2549

การติดตามหรือรับทราบต่อเหตุการณ์รัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ผลปรากฏว่า ประชาชนอำเภอแม่แตงได้มีการติดตามหรือรับทราบ อันดับแรก คือ การรัฐประหารมี

พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน เป็นหัวหน้าคณะ คมช. การรัฐประหารเป็นการยึดอำนาจทางการเมืองจาก พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร การรัฐประหารได้มีการประกาศยกเลิกการใช้รัฐธรรมนูญปี 2550 หลังการรัฐประหารได้มีการแต่งตั้ง พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี และภายหลังการรัฐประหารได้มีการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2550 โดยก่อนการประกาศใช้ ได้จัดให้ประชาชนลงประชามติในเดือนสิงหาคม 2550 ตามลำดับ และประชาชนอำเภอ สันกำแพง ได้มีการติดตามหรือรับทราบต่อเหตุการณ์ อันดับแรก คือ หลังการรัฐประหารได้มีการแต่งตั้ง พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี รองลงมา คือ ภายหลังการรัฐประหารได้มีการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2550 โดยก่อนการประกาศใช้ ได้จัดให้ประชาชนลงประชามติในเดือนสิงหาคม 2550 การรัฐประหารมี พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน เป็นหัวหน้าคณะ คมช. ศาลรัฐธรรมนูญได้ตัดสินคดีทางการเมืองของหัวหน้าพรรคและคณะกรรมการบริหารพรรคของพรรคที่ถูกยุบพรรคเป็นเวลา 5 ปี การรัฐประหารเป็นการยึดอำนาจทางการเมืองจาก พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร การรัฐประหารได้มีการประกาศยกเลิกการใช้รัฐธรรมนูญปี 2550 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในประเด็น พบว่า ประชาชนอำเภอแม่แตง และอำเภอ สันกำแพง ได้ติดตามหรือรับทราบต่อเหตุการณ์รัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ในระดับมาก โดยเฉพาะ การรัฐประหารมี พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน เป็นหัวหน้าคณะปฏิวัติ โดยการรัฐประหารเป็นการยึดอำนาจทางการเมืองจาก พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และภายหลังการรัฐประหารเกิดขึ้น ได้มีการแต่งตั้ง พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี พร้อมกับได้มีการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2550 โดยก่อนประกาศใช้ได้จัดให้ประชาชนลงประชามติในเดือน สิงหาคม 2550 ตามลำดับ

ส่วนประเด็นที่ประชาชนไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจต่อเหตุการณ์รัฐประหาร 19 กันยายน 2550 ของอำเภอแม่แตง คือ คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อรัฐ คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) ได้เปลี่ยนชื่อเป็นคณะรัฐมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยรักไทย พรรคประชาธิปัตย์ก้าวหน้า พรรคแผ่นดินไทย และพรรคพัฒนาชาติตามลำดับ ซึ่งมีความแตกต่างกับอำเภอ สันกำแพง คือ การรัฐประหารได้มีการประกาศยกเลิกการใช้รัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อรัฐ (คตส.) มีคำสั่งอายัดทรัพย์สิน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และพวกพ้อง ประมาณหกหมื่นล้านบาท และการรัฐประหารได้มีการตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อรัฐ (คตส.) ตามลำดับ

แต่เมื่อดูภาพรวมแล้ว ประชาชนในอำเภอสันกำแพง จะมีการรับรู้ในการติดตามหรือรับทราบข่าวสาร ต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายหลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 มากกว่า ประชาชนในอำเภอแม่แตง

5.1.4 ความคิดเห็นของประชาชนต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายหลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายหลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ผลปรากฏว่า

1. การทำรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 พบว่า ประชาชนอำเภอแม่แตง ไม่แน่ใจต่อการกระทำรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ของ พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน พร้อมคณะ คมช. ที่มีต่อรัฐบาล พล.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร แต่ประชาชนอำเภอสันกำแพง กลับมองว่า ไม่เห็นด้วยกับการกระทำดังกล่าว

2. การบริหารประเทศของรัฐบาล พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ ประชาชนทั้ง 2 อำเภอ ไม่แน่ใจว่า แนวทางการบริหารประเทศ จะทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหลังการรัฐประหาร และเกิดการยอมรับว่าเป็นประชาธิปไตยในสายตาต่างชาติ ประกอบกับ ไม่แน่ใจในการปฏิบัติงานของ คตส. ว่า จะกระทำการสอบสวนคดีของ พล.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร อย่างเที่ยงธรรมและเป็นกลาง

3. รัฐธรรมนูญฉบับปี 2550 ที่จัดทำขึ้นมาแทนฉบับปี 2540 นั้น ประชาชนทั้ง 2 อำเภอ ต่างคิดเห็นตรงกันว่า ไม่แน่ใจว่า กระบวนการในการแสดงความคิดเห็นในการแสดงออกของประชาชนจะมีความอิสระหรือเสรีหรือไม่ รัฐธรรมนูญจะให้สิทธิประโยชน์แก่ประชาชนได้มากกว่าฉบับปี 2540 จริงหรือ และไม่แน่ใจว่า รัฐธรรมนูญจะผ่านการลงเสียงประชามติที่รัฐบาลได้กำหนดไว้ภายในเดือนสิงหาคม 2550

4. การไปใช้สิทธิ์ออกเสียงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2550 ประชาชนอำเภอแม่แตง กับไม่แน่ใจว่าจะไปใช้สิทธิ์กันหรือไม่ แต่ประชาชนอำเภอสันกำแพง กับเห็นด้วยอย่างมากที่สุด ที่ประชาชนต้องไปใช้สิทธิ์ออกเสียงประชามติรับหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ

5. การกำหนดการเลือกตั้งในสิ้นปี พ.ศ. 2550 ประชาชนอำเภอแม่แตงและอำเภอสันกำแพง ต่างไม่แน่ใจว่า ก่อนการเลือกตั้งรัฐบาลจะเปิดโอกาสให้มีการตั้งพรรคการเมือง เนื่องจากพรรคการเมืองหลายพรรคได้ถูกยุบ เช่น พรรคไทยรักไทย พรรคประชาธิปไตยก้าวหน้า พรรคแผ่นดินไทย และพรรคพัฒนาชาติไทย หรือแม้แต่การเปิดโอกาสให้คณะ คมช. มีสิทธิลงเล่น

การเมืองได้ และที่สำคัญเมื่อมีการเลือกตั้งแล้ว จะทำให้ประเทศไทยเกิดความรัก ความสามัคคี ของประชาชน

6. สำหรับ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ประชาชนในอำเภอแม่แตง และอำเภอสันกำแพง ต่างมีความคิดเห็นตรงกันว่า เห็นด้วยมากที่สุด ที่จะต้องเดินทางกลับประเทศไทยเพื่อสู้คดีที่ คตส. ได้ตรวจสอบพบการกระทำความผิด พร้อมกับเห็นด้วยกับการที่ไปซื้อหุ้นสโมสรรฟุตบอลแมนเชสเตอร์ซิตี เพราะจะทำให้วงการฟุตบอลของประเทศไทย เปิดตลาดสู่สากล แต่ก็ยังไม่แน่ใจในกรณีที่ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร จะเลิกเล่นการเมืองหรือยุติบทบาททางการเมือง ไปเลย

5.1.5 การเปรียบเทียบความแตกต่างในการรับรู้การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ของประชาชนในพื้นที่อำเภอแม่แตง และอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

จากการติดตามหรือรับทราบต่อเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ภายหลังจากการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ซึ่งพบว่า ความแตกต่างเกิดจากการติดตามหรือรับทราบ และการแสดงความคิดเห็น โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่ ยังไม่แน่ใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายหลังจากการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ในหลายประเด็นว่าจะส่งผลดีต่อส่วนรวมหรือไม่

การรับรู้การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ของประชาชนในอำเภอแม่แตง และประชาชนในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีความแตกต่างกัน โดยจะเห็นว่าประชาชนในอำเภอสันกำแพง มีการรับรู้ข่าวสารการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 มากกว่าประชาชนในพื้นที่อำเภอแม่แตง

5.2 ผลการทดสอบสมมติฐาน

การศึกษาเรื่องการรับรู้การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ของประชาชนในอำเภอแม่แตง และอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีการตั้งสมมติฐานไว้ว่า ประชาชนในพื้นที่อำเภอแม่แตงและอำเภอสันกำแพงจังหวัดเชียงใหม่ มีการรับรู้การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหลังเหตุการณ์รัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ในระดับน้อย ซึ่งผลการศึกษานำมาทดสอบสมมติฐานได้ดังนี้

ในภาพรวมแล้วประชาชนในอำเภอแม่แตงและอำเภอสันกำแพงมีการติดตามข่าวสารทางการเมืองในระดับมาก โดยสื่อที่นิยมในการติดตามข่าวสารทางการเมืองจากมากไปหาน้อย คือ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วิทยุ เพื่อนร่วมงานหรือหัวหน้างาน นิติสารการเมืองและเมื่อ

พิจารณาในพฤติกรรมหรือรายการที่ประชาชนสนใจในการสื่อสารทางการเมืองที่สำคัญ คือ สื่อโทรทัศน์ ประชาชนจะนิยมรับชมข่าวประจำวัน รายการสนทนาเกี่ยวกับการเมือง รายการสรุปข่าวสารประจำสัปดาห์ รายการถ่ายทอดสดเหตุการณ์สำคัญทางการเมือง เป็นต้น สื่อหนังสือพิมพ์ ประชาชนนิยม อ่านคอลัมน์ทางการเมือง สื่อวิทยุประชาชนนิยมรับฟังข่าวประจำวันและการถ่ายทอดเสียงการประชุมสภา สื่อเพื่อนร่วมงาน ประชาชนมีการสนทนาเกี่ยวกับการทำงานรัฐบาล และวิจารณ์การเมือง สื่อนิตยสารการเมืองรายสัปดาห์ ประชาชนนิยมอ่านบทความวิเคราะห์ทางการเมือง สื่อของรัฐประชาชนจะได้รับข่าวสารทางการเมืองผ่านผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมากที่สุด จากผลการศึกษา จึงเห็นได้ว่าภาพรวมประชาชนจะรับรู้ข่าวสารทางการเมืองในระดับมาก โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ จากชมข่าวสารประจำวัน และคอลัมน์ทางการเมือง ทำให้ประชาชนไม่ตกหล่นข่าวสารเหตุการณ์สำคัญ ฉะนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่กำหนดไว้

5.3 อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาการรับรู้การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ของประชาชนในอำเภอแม่แตง และอำเภอสันกำแพงจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า

1. การรับรู้การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ระหว่างประชาชนในอำเภอแม่แตง และประชาชนในอำเภอสันกำแพง ได้มีปัจจัยหลายอย่างที่ถือว่าเป็นตัวแปร สภาพพื้นที่ของทั้ง 2 อำเภอ ก็เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้การติดตามหรือรับทราบข่าวสารให้ทันกับเหตุการณ์ปัจจุบันได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งถ้ามองจะเห็นว่าอำเภอแม่แตง เป็นอำเภอซึ่งห่างจากจังหวัดเชียงใหม่ ประมาณ 60 กิโลเมตร ชุมชนส่วนใหญ่เป็นชุมชนชนบท ซึ่งปะปนจากประชาชนหลายเชื้อเผ่าพันธุ์ มีทั้งชุมชนพื้นราบ ชุมชนบนพื้นที่สูง และมีสภาพภูมิประเทศ เป็นพื้นราบส่วนน้อย ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่า สูงลาดเอียง อาชีพหลักของประชาชน เป็นอาชีพเกษตรกรรม มีประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่ยึดถือแบบดั้งเดิม ซึ่งช่องทางในการติดตามหรือรับทราบข่าวสาร ได้มีจุดอ่อนหลาย ๆ ช่องทาง ที่ไม่สามารถรับทราบได้ แต่อำเภอสันกำแพง ซึ่งห่างจากจังหวัดเชียงใหม่ ประมาณ 20 กิโลเมตร ชุมชนส่วนใหญ่เป็นชุมชนเมือง ประชาชนเป็นพื้นราบ มีสภาพภูมิประเทศ เป็นพื้นราบ อาชีพหลักของประชาชน มีอาชีพรับจ้าง มีการแข่งขันที่ค่อนข้างสูง ซึ่งส่วนมากเข้ามาทำงานในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ และอำเภอใกล้เคียง การเดินทางสัญจรไปมาสะดวก มีความเจริญของชุมชนค่อนข้างสูง ประกอบกับ เป็นพื้นที่บ้านเกิดของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี ที่ถูกคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) ยึดอำนาจ จากเหตุการณ์ 19 กันยายน

2549 การติดตามหรือรับทราบข่าวสารในเหตุการณ์โดยเกาะติดสถานการณ์อยู่ตลอดเวลา และมองไป รอบ ๆ บริเวณอำเภอสันกำแพง จะมีอำเภอใกล้เคียงที่มีความเจริญทั้งทางเทคโนโลยี และเป็นชุมชนใหญ่ เส้นทางการสัญจรไปมาสะดวก ทำให้โอกาสในการพูดคุยกัน หรือพบปะกัน เพื่อถกปัญหาในด้านการเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลง หรือแม้แต่ การดำรงชีวิตประจำวัน ก็คงหนีไม่พ้นในปัญหาดังกล่าว จึงเป็นปัจจัยหลักที่จะทำให้ประชาชนในพื้นที่ ติดตามหรือรับทราบข่าวสารจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้แตกต่างกัน ซึ่งตรงกับแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในเรื่องตัวแปรที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง โดย Nie, Powell and Prewitt ได้นำเสนอตัวแปรที่ก่อให้เกิดประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ทั้งหมด 7 ตัว คือ สถานภาพทางสังคม การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม ความสำนึกในหน้าที่พลเมือง การรับข่าวสารทางการเมือง ความรู้ทางการเมือง ประสิทธิภาพทางการเมือง และความสนใจทางการเมือง และในเรื่องข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับประชาชน คือ เพศ อายุ การศึกษาสูง และการมีรายได้ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ จะทำให้มีพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองที่แตกต่างกัน เพราะถ้าหากเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเมือง เพศชาย จะมีการติดตามและอยากรับรู้มากกว่าเพศหญิง หรือแม้แต่วัยอายุ ประชาชนที่มีอายุมาก และมีการศึกษาระดับสูง จะมีพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมากกว่าประชาชนที่มีอายุน้อย และไม่มีโอกาสได้รับการศึกษา ยิ่งปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ ที่มีทั้งสื่อที่ทันสมัย สื่อทางเทคโนโลยี ซึ่งจะต้องมีรายได้เพียงพอกับความทันสมัยในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อจะได้รับข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งปัจจัยทั้งหมดนี้ จะมีความสอดคล้องกับ พรรณพิลาส วีระสุโข (2541) ได้ศึกษาความต้องการที่จะรับรู้ข่าวสารทางการเมือง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองและการใช้ประโยชน์ข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ของประชาชนอายุ 18 ปี ขึ้นในเขตกรุงเทพมหานคร โดยผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรม การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองมีผลมาจากระดับการศึกษา โดยเฉพาะระดับการศึกษาที่สูงขึ้นจะทำให้มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองมากที่สุด

การรับรู้การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ระหว่างประชาชนในอำเภอแม่แตง และประชาชนในอำเภอสันกำแพง มีความแตกต่างกัน คือ ประชาชนในอำเภอสันกำแพง มีการติดตามหรือรับทราบข่าวสารการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 มากกว่าประชาชนในอำเภอแม่แตง แต่ก็มีกรรับรู้เหตุการณ์รัฐประหาร ในระดับมาก และมีความเข้าใจเป็นอย่างดี ทั้งในเหตุการณ์การรัฐประหาร เหตุการณ์หลังรัฐประหาร และเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดจากการรัฐประหาร เช่น คปค. เป็นผู้รัฐประหาร มีการยกเลิกการใช้รัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2540 มีการแต่งตั้ง

พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี มีการตั้ง คตส. ที่อายัดทรัพย์สินอดีตนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคและตัดสิทธิ์ทางการเมือง ของ กรรมการบริหารพรรค การจัดให้ประชาชนร่วมออกเสียงลงประชามติรับหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2550 เป็นต้น

2. ช่องทางการรับรู้การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ของประชาชนในพื้นที่อำเภอแม่แตง และอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมของประชาชนในอำเภอแม่แตงและประชาชนในอำเภอสันกำแพง ได้มีการติดตามข่าวสารทางการเมืองในระดับมาก โดยสื่อที่นิยมในการติดตามหรือรับทราบข่าวสารทางการเมืองจากมากไปหาน้อย คือ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เพื่อนร่วมงานหรือหัวหน้างาน วิทยุ นิตยสารการเมือง และเมื่อพิจารณาในพฤติกรรมหรือรายการที่ประชาชนสนใจในการสื่อสารทางการเมืองที่สำคัญ คือ ในสื่อโทรทัศน์ ประชาชนจะนิยมรับชมข่าวประจำวัน รายการสนทนาเกี่ยวกับการเมือง รายการสรุปข่าวสารประจำสัปดาห์ รายการถ่ายทอดสดเหตุการณ์สำคัญทางการเมือง เป็นต้น สื่อหนังสือพิมพ์ ประชาชนนิยมอ่านคอลัมน์ทางการเมือง สื่อเพื่อนร่วมงาน ประชาชนมีการสนทนาเกี่ยวกับการทำงานรัฐบาลและวิจารณ์การเมือง สื่อวิทยุประชาชนนิยมรับฟังข่าวประจำวันและการถ่ายทอดเสียงการประชุมสภา สื่อนิตยสารการเมืองรายสัปดาห์ ประชาชนนิยมอ่านบทความวิเคราะห์ทางการเมือง สื่อของรัฐประชาชนจะได้รับข่าวสารทางการเมืองผ่านผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมากที่สุด เป็นต้น ซึ่งได้สอดคล้องกับแนวคิดของ Almond and Powell (1987 อ้างใน เสถียร เขยประทับ, 2540: 142-149) ซึ่งได้จำแนกโครงสร้างตามหน้าที่ในการสื่อสารหรือช่องทางการสื่อสารทางการเมืองไว้ 5 ช่องทาง คือ 1) การสื่อสารแบบพบหน้ากันอย่างไม่เป็นทางการ 2) การสื่อสารแบบสังคมที่ไม่ใช่ระบบการเมือง 3) การสื่อสารในปัจจุบันนำข่าวของระบบการเมือง 4) การสื่อสารในปัจจุบันส่งออกของระบบการเมือง และ 5) สื่อมวลชน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของงานวิจัยหลายชิ้นที่ว่า ช่องทางการสื่อสารทางการเมืองที่ประชาชนสนใจมากที่สุด คือ โทรทัศน์ เช่น งานศึกษาของ พรรณพิลาศ วีระสุขโข (2541) ได้ศึกษาความต้องการที่จะรับรู้ข่าวสารทางการเมือง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองและการใช้ประโยชน์ข่าวสารทางการเมืองจากรายการโทรทัศน์ของประชาชนอายุ 18 ปี ขึ้นไปในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า โดยสื่อที่มีผู้นิยมใช้มากที่สุด คือ โทรทัศน์ โดยประเภทรายการที่มีผู้ชมมากที่สุด คือ รายการข่าวภาคค่ำ เพราะเป็นการนำเสนอเหตุการณ์ที่รวดเร็วและทันเหตุการณ์มากที่สุด เป็นที่น่าสังเกตว่าการศึกษา นอกจากช่องทางที่ได้สอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามแล้ว จะพบว่า ยังมีช่องทางอีกหลายช่องทางที่สามารถติดตามหรือรับทราบข่าวสารต่อเหตุการณ์ ได้ดีเช่นกัน ก็คือ สื่อทางอินเทอร์เน็ต โดยจากการเก็บตัวอย่างได้มีประชาชนบางท่าน ได้บอกว่าได้มีการรับรู้ข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัจจุบันอินเทอร์เน็ต เป็นช่องทางการติดตามหรือรับทราบข่าวสารทางการเมือง อีกทางหนึ่ง โดยเฉพาะเหตุการณ์รัฐประหาร 19 กันยายน 2549 โดยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญทริกา เจียวเพชร (2543) ทำการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการสื่อสารทางการเมืองผ่านสื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่ออินเทอร์เน็ต และทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่มีต่อความรู้ทัศนคติ และกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งระบบใหม่ของกลุ่มผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองในปัจจุบันเกิดการมีช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เพิ่มมากขึ้นทำให้เกิดการกล่อมเกลาและเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง การเปิดรับข่าวสารและการแลกเปลี่ยนข่าวสารผ่านสื่อบุคคล และสื่อมวลชน สื่ออินเทอร์เน็ต ทำให้มีพฤติกรรมทางการเมืองที่ดีขึ้น โดยสื่อที่ได้รับความนิยมมากที่สุดปัจจุบัน คือ โทรทัศน์ รองลงมา สื่อบุคคล และสื่อทางอินเทอร์เน็ต

3. ความแตกต่างในการรับรู้การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ระหว่างประชาชนในอำเภอแม่แตง และประชาชนในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เกิดจากการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายหลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 พบว่าประชาชนทั้งในอำเภอแม่แตงและอำเภอสันกำแพง มีความเห็น ทั้งเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่แน่ใจในบางเรื่อง ในหลายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหลังรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 ทั้งในเรื่องการทำรัฐประหารของคณะปฏิวัติ โดยการนำของ พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน การบริหารประเทศของ พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ การเกิดสมานฉันท์ ถ้ามีการเลือกตั้งปลายปี 2550 การออกเสียงประชามติรับหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2550 อย่างไรก็ตาม ก็มีหลายประเด็นที่ประชาชนเห็นด้วยอย่างมาก อยากจะให้ พ.ต.ท.ดร. ทักษิณ ชินวัตร ควรกลับมาประเทศไทยเพื่อสู้คดีตามที่ คณะกรรมการ คตส. กล่าวหา หรือการที่ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ชื่อสโมสรฟุตบอลแมนเชสเตอร์ซิตี ถือว่าเป็นการปูพื้นฐานให้กับวงการฟุตบอลไทยได้พัฒนาและได้มีความเป็นสากลขึ้น พร้อมกับเปิดโอกาสให้กับเยาวชนได้มีความกระตือรือร้นในการเป็นนักฟุตบอลระดับอาชีพ และประเด็นที่ประชาชนไม่เห็นด้วยอย่างมาก คือ ในการเลือกตั้งปลายปี 2550 ทหารมีสิทธิมาเล่นการเมือง จากผลการศึกษาสามารถบอกได้ว่าประชาชนมีความเห็นที่ถูกต้องหรือผิด แต่สะท้อนให้เห็นว่า การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองเป็นจำนวนมาก จะทำให้เกิดความเข้าใจต่อเหตุการณ์ทางการเมืองที่มากตาม โดยเฉพาะเหตุการณ์

รัฐประหาร แต่อย่างไรก็ตามความคิดเห็นที่มีต่อเหตุการณ์รัฐประหารจะแตกต่างกันตามความเชื่อของบุคคล ข้อมูลข่าวสารที่ตนได้รับ และการกล่อมเกลாதงสังคม ซึ่งจะสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สฤณีรัฐ แจ็งสมบุรณ์ (2542) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างช่องทางการสื่อสารกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในจังหวัดเชียงใหม่ โดยผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคมมีผลต่อความเชื่อถือในการทราบข่าวสารจากช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ส่วนตัวแปรที่มีผลต่อความเชื่อถือในข่าวสารมากที่สุด คือ อาชีพ ระดับการศึกษา ซึ่งเป็นผลมาจากการผ่านการกล่อมเกลาทงสังคม และการเป็นสมาชิกกลุ่มย่อยของสังคม ทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน เริ่มมีการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ทศนคติ ซึ่งเป็นเป้าหมายของแต่ละบุคคลนำไปสู่การพิจารณา แยกแยะ วิเคราะห์ของส่วนบุคคล และส่งผลให้เกิดความแตกต่างในความเชื่อถือการรับข่าวสารในหลายช่องทางตามมา

การศึกษาครั้งนี้จึงสามารถสรุปได้ว่า ถ้าประชาชนมีช่องทางการสื่อสาร หลากหลายช่องทาง และรับรู้ข่าวสารที่มากในช่องทางใดช่องทางหนึ่งที่มีอยู่ ก็จะทำให้สามารถมีติดตามหรือรับทราบในเหตุการณ์ทางการเมืองในสถานการณ์ปัจจุบันได้เป็นอย่างดี และสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้รวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แต่ต้องยอมรับว่าความคิดเห็นที่มีต่อเหตุการณ์นั้น ๆ ต้องขึ้นอยู่กับ การกล่อมเกลาทงสังคมของแต่ละคน และแหล่งข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ รวมถึงความเชื่อถือที่มีต่อแหล่งข่าวสารด้วย

5.4 ข้อเสนอแนะ

1. ควรให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการเผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชน ในด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อเป็นการกล่อมเกลาส่งเสริม ให้แต่ละคน เข้าใจ เข้าถึง ระบอบประชาธิปไตย อย่างแท้จริง
2. ควรมีการประชาสัมพันธ์และนำเสนอข้อมูล ให้เข้าถึงประชาชนแต่ละพื้นที่ โดยมีกระบวนการทั้งทางภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน หรือ ผ่านผู้นำชุมชน เพื่อติดตามและรับทราบเหตุการณ์ทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งประชาชนส่วนมากยังไม่ทราบและไม่สนใจกับเหตุการณ์ทางการเมืองมากนัก
3. การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมีส่วนช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ดังนั้น จำเป็นต้องให้สื่อทุกชนิดนำเสนอข่าวสาร และกระตุ้นให้ประชาชนตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ และสิทธิทางการเมืองของตนเอง